

Llums i ombres de la COP28

La Cimera del Clima a Dubai, encapçalada per Sultan Ahmed al-Jaber, cap de la petroliera d'Abu Dhabi, no augurava grans progressos en la lluita contra el canvi climàtic. Al final, però, Al-Jaber va preferir tenir un èxit a casa més que defensar la pervivència dels combustibles fòssils. Després de molts estira-i-arronses, el comunicat final, consensuat per les 198 delegacions per primera vegada en prop de trenta anys de cimeres, crida a desvincular-se (*transition away*) dels combustibles fòssils en els sistemes energètics i a accelerar les accions per assolir zero emissions netes (*net-zero*) el 2050. La cimera s'ha quedat a un pas de fer una crida a l'eliminació dels combustibles fòssils, i ha inclòs només la seva desvinculació dels sistemes energètics i no, per exemple, els utilitzats en la fabricació de fertilitzants o plàstics.

¿Serà prou per mantenir la temperatura de la Terra per sota dels 1,5 graus d'escalfament en relació amb l'era preindustrial? La COP28 diu que les emissions de gasos d'efecte hivernacle s'haurien d'haver reduït un 43% el 2030 en relació amb el nivell del 2019, tot i que els plans actuals dels països només garantirien una reducció del 5%. La qüestió és quins compromisos concrets s'han pres. S'ha constituït formalment el fons d'ajuda als països més pobres per part dels països avançats que s'han beneficiat dels combustibles fòssils, però l'acord ja venia de la COP27. A part d'aquest fons, podem recollir tres compromisos. El primer ha estat confirmar l'acord de 50 companyies de petroli i gas (entre elles, ExxonMobil, BP, Petrobras i Saudi Aramco) per eliminar les fuites i la crema de gas metà, que pot haver contribuït en fins al 30% de l'escalfament des de l'era industrial. El segon, recollir un mandat del G20, ratificat pels EUA i la Xina, de multiplicar per tres la capacitat de generació renovable per al 2030. El

XAVIER VIVES

PROFESSOR DE L'IESE

2022 s'havien necessitat 12 anys per fer-ho, ara caldria accelerar. Això és tècnicament factible ateses les rebaixes de costos de l'energia solar i eòlica, però topa amb obstacles burocràtics i amb la mentalitat esquizofrènica de voler renovables "però no a prop meu", com sovint passa a Catalunya. A més, per expandir les renovables cal invertir en transmissió i distribució per tal que l'energia produïda tingui sortida. El tercer compromís és augmentar substancialment l'eficiència energètica doblant la seva taxa de creixement per al 2030, per exemple en la construcció d'habitatges o en el transport amb el vehicle elèctric. Fins i tot si s'aconseguien aquests compromisos, l'Agència Internacional de l'Energia creu que només servirien per reduir les emissions un 30% del que cal per als objectius de control de la temperatura i aconseguir el zero d'emissions netes el 2050. Un altre tema és la falta d'ambició per eliminar el carbó, el combustible més contaminant.

Sembla, doncs, que les mesures previstes no seran suficients. La qüestió fonamental és que la contaminació de gasos d'efecte hivernacle

és un problema global i és necessària l'acció conjunta dels països per afrontar-lo, amb els EUA i la Xina al capdavant. Caldria establir un preu per emetre gasos com el CO₂ a tot el món. Aquest preu hauria de reflectir el cost social de les emissions que els agents econòmics internalitzarien en les seves decisions. Posar aquest preu global és complicat. Algunes regions, com la Unió Europea (UE), tenen un sistema de comerç de drets d'emissió que determina el preu del carboni (aquest preu va baixar un cop acabada la COP28).

Ara bé, si la UE és l'única en aplicar-ho, tenim dos problemes. El primer és que l'efecte en les emissions mundials és petit (està per sota del 7% de les emissions mundials). El segon és que les empreses europees sotmeses al sistema siguin menys competitives en relació amb regions que no tenen el sobrecoast d'emissió. Aquest problema afecta la indústria europea, que ja té un cost de l'energia molt elevat per manca de recursos autòctons (en relació, per exemple, amb els EUA, que són autosuficients després de la revolució del gas d'esquist). El segon problema es pot abordar mitjançant el mecanisme d'ajust en frontera per carboni (CBAM), actualment en fase de transició a la UE fins al 2026. Consisteix en exigir drets d'emissió als productes importats a la UE que no puguin demostrar que ja s'ha pagat un impost al carboni en el seu procés de producció. Amb els ingressos obtinguts pels drets d'emissió s'hauran de compensar els consumidors més vulnerables per tal que puguin pagar els preus més elevats de l'energia quan es té en compte la contaminació. En qualsevol cas, és millor donar subsidis directes a la renda que no pas als preus. Les mesures preses per la crisi energètica han estat un pas enrere, perquè s'han subvencionat els preus de manera generalitzada. En resum, ha estat una Cimera del Clima amb progressos però que s'ha quedat curta i amb poca concreció.

Caldria establir un preu per emetre gasos com el CO₂ a tot el món. Però posar aquest preu global és complicat